

**CONDIȚII GENERALE PENTRU ASIGURAREA
APARTAMENTELOR ÎN BLOCURI**

CGAAB 2010 Top / Nivelul 2

- GRAWE ROMÂNIA ASIGURARE SA -

Cuprins

Articolul 1: Riscuri și daune asigurate
Articolul 2: Bunuri și cheltuieli acoperite
Articolul 3: Obligațiile contractantului asigurării înainte de producerea unei daune
Articolul 4: Obligațiile contractantului asigurării în cazul producerii unei daune
Articolul 5: Valoarea asigurată
Articolul 6: Despăgubirea
Articolul 7: Supraasigurare și subasigurare
Articolul 8: Plata despăgubirii; refacere, înlocuire
Articolul 9: Procedura de expertiză
Articolul 10: Regres
II. Asigurarea de răspundere civilă
Articolul 11: Evenimentul asigurat și protecția prin asigurare
Articolul 12: Limitarea obiectivă a acoperirii prin asigurare
Articolul 13: Persoanele asigurate
Articolul 14: Acoperire teritorială
Articolul 15 : Acoperire în timp
Articolul 16: Quantumul sumelor acoperite prin asigurare
Articolul 17: Excluderi de la acoperirea prin asigurare
Articolul 18: Obligații. Împuternicirea asigurătorului
III. Indexare

Articolul 1: Riscuri și daune asigurate

Riscuri asigurate

1. Riscul de foc:

1.1. **Incendiu** - un foc ce se extinde prin forță proprie și care produce daune asupra bunurilor asigurate.

1.1.1. **Nu sunt cuprinse în asigurare:**

- daunele cu privire la bunuri expuse, conform destinației acestora, unui foc util (foc produs și întreținut într-o incintă sau instalație special concepută și destinată utilizării în scopuri casnice), căldurii sau fumului;
- daunele produse prin supraîncălzire;
- daunele cauzate de energia electrică la instalațiile electrice (de exemplu, creșterea intensității curentului, supratensiune, defecte la izolații, scurtcircuite, împământare, imperfecțiuni ale contactelor, defectarea instalațiilor de măsură, de reglare și de siguranță, conturnare, suprasarcină).

Astfel de daune nu sunt asigurate nici dacă sunt însoțite de fenomene luminoase, termice sau de tip explozie.

Astfel de daune sunt asigurate dacă se produc drept consecință inevitabilă a unui risc asigurat. Dacă astfel de

daune duc la un incendiu sau la o explozie, dauna care survine în urma incendiului sau exploziei este asigurată.

1.2. **Trăsnetul** - efectul direct al forței sau căldurii unei descărcări atmosferice electrice asupra bunurilor (trăsnet direct).

1.2.1 **Nu sunt cuprinse în asigurare:**

- daunele la instalațiile electrice cauzate de supratensiune sau prin inducție în urma unui trăsnet sau a altor fenomene atmosferice (trăsnet indirect).

Dacă astfel de daune duc la un incendiu sau la o explozie, dauna care survine ca urmare a exploziei sau incendiului este asigurată.

1.2.2. **Includere specială:**

Sunt asigurate daunele provocate de un trăsnet indirect la nivelul întregii instalații de lumină, energie și curent de joasă tensiune a clădirilor asigurate, inclusiv a tuturor conductelor de alimentare și de legătură din perimetrul asigurat, până la o sumă maximă de 1.000 Euro în asigurarea de prim risc.

Această extindere a acoperirii prin asigurare nu este valabilă pentru:

- bunurile folosite în scopul desfășurării unei activități comerciale,

- bunurile ce pot fi asigurate conform Condițiilor Generale pentru Asigurarea Bunurilor Casnice CGABC ale GRAWE România Asigurare SA,

- daunele provocate de uzura internă sau externă a materialului sau printr-o întreținere necorespunzătoare a bunurilor asigurate.

1.3. **Explozia** - reacție produsă brusc și violent prin expansiunea gazelor sau vaporilor.

1.3.1. **Includere specială:**

Sunt asigurate daunele provocate prin implozie.

Implozia reprezintă spargerea bruscă a unui recipient din cauza unei presiuni interioare mai mici decât presiunea exterioară. Astfel implozia se diferențiază de explozie, care se caracterizează prin faptul că presiunea exterioară este mai mare decât cea interioară.

Această extindere a acoperirii prin asigurare nu este valabilă pentru:

- bunurile folosite în scopul desfășurării unei activități comerciale

- bunurile ce pot fi asigurate conform condițiilor pentru asigurarea bunurilor societăților comerciale

- daunele provocate de uzura internă sau externă a materialului sau printr-o întreținere necorespunzătoare a bunurilor asigurate.

1.4. **Căderea aparatelor de zbor** - căderea sau coliziunea unor aparate de zbor, nave cosmice, sateliți, a componentelor sau încărcăturii acestora.

2. Riscuri datorate efectelor forțelor naturii:

2.1. **Furtuna** - mișcare a aerului determinată de condițiile atmosferice, a cărei viteză în perimetrul asigurat depășește 60 km pe oră.

Pentru determinarea vitezei este relevantă informația furnizată de Administrația Națională de Meteorologie pentru fiecare caz în parte.

2.2. **Grindina** - formă de precipitații determinată de condițiile atmosferice, sub forma unor cristale de gheață.

2.3. **Presiunea stratului de zăpadă** - efectul forței generate de mase de zăpadă sau gheață nemișcate, acumulate în mod natural.

2.4. **Prăbușirea de stânci/Alunecarea de pietre** - desprinderea și prăbușirea unor mase de piatră pe un teren, în condiții naturale.

2.5. **Alunecarea de teren** - mișcare în jos, în condiții naturale, a unor mase de pământ și piatră pe o suprafață de glisare aflată sub suprafață.

2.6. **Nu sunt acoperite**, nici ca urmare inevitabilă a producerii unui risc asigurat, daunele:

2.6.1. produse de avalanșe sau de presiunea aerului determinată de avalanșe, de marea de furtună, viituri, inundații sau curgeri de noroi;

2.6.2. produse de efecte de sucțiune sau presiune ale aparatelor de zbor sau navelor spațiale;

2.6.3. produse de apă sau de acumulările determinate de aceasta.

Daunele produse de apa rezultată din topire sau din precipitații sunt acoperite dacă apa intră într-o clădire datorită faptului că elementele solide ale construcției sau ferestrele sau ușile exterioare închise în mod corespunzător au fost deteriorate sau distruse prin producerea unei daune;

2.6.4. produse de mișcarea unor mase de pământ sau piatră, în cazul în care această mișcare a fost cauzată de activități de construcție sau de activități miniere;

2.6.5. produse de tasarea pământului;

2.6.6. produse de influențe continue ale intemperțiilor sau ale mediului;

2.6.7. produse de starea avansată de deteriorare în care se găseau construcțiile asigurate sau părți ale acestora;

2.6.8. produse, în cursul reconstruirii, extinderii sau renovării construcțiilor asigurate, de anumite părți componente ale construcției ce nu au fost unite solid sau suficient de solid cu restul construcției sau de elemente componente ale construcției ce s-au desprins din corpul care făcea legătura cu construcția;

2.6.9. produse la vitraje (din sticlă sau din material plastic de orice fel), inclusiv luminatoare;

2.6.10. produse la amenajările exterioare de orice fel, de exemplu împrejmuiri, instalații de iluminat exterior, dispozitive solare și alte bunuri mobile în aer liber.

2.6.11. ce determină deteriorarea bunurilor fără consecințe asupra funcționalității sau asupra duratei de utilizare a lor.

2.7. **Includeri speciale:**

2.7.1. Daunele asupra clădirilor sau asupra componentelor clădirilor determinate de inundații, curgeri de noroi și avalanșe, precum și cheltuielile ce apar ca urmare a unor astfel de daune (Articolul 2, punctele 2.2.2.-2.2.4.) sunt cuprinse în asigurarea de prim risc, suma asigurată fiind de 1.000 Euro.

Avalanșele sunt mase de zăpadă sau de gheață ce alunecă de pe versanți.

Curgerile de noroi rezultă prin mișcarea cauzată de apă, în condiții naturale, a unei mase formate pământ, apă, mâl și altele.

Inundațiile reprezintă revărsări de apă asupra terenului și a solului în perimetrul asigurat

- datorită precipitațiilor atmosferice

- datorită acumulărilor de apă la nivelul canalelor în urma unor precipitații atmosferice

- datorită trecerii peste mal a unor ape stătătoare sau curgătoare supraterane.

Nu sunt acoperite:

- pagubele provocate de inundații previzibile. Inundațiile se consideră a fi previzibile dacă pe termen lung, apar în medie cel puțin o dată la zece ani.

- pagubele provocate exclusiv de creșterea nivelului apei freatică.

3. **Apa din conducte:**

3.1. **Sunt acoperite** următoarele daune materiale:

3.1.1 produse datorită acțiunii directe a apei provenite din țevile de apă, armături sau instalații racordate;

3.1.2. produse de îngheț la țevile, armăturile sau la instalațiile racordate;

3.1.3. constând în spargerea țevilor de apă.

3.2. **Nu sunt acoperite**, nici ca urmare inevitabilă a producerii unui risc asigurat:

3.2.1. daunele produse înainte de începerea protecției prin asigurare, chiar dacă ele se manifestă abia după începerea protecției prin asigurare;

3.2.2. spargerea țevilor de apă cauzată de uzură, coroziune sau eroziune;

3.2.3. spargerea țevilor de apă în afara clădirilor;

3.2.4. spargerea armăturilor sau instalațiilor racordate (în special robinete, contoare de apă, rezervoare de apă, căzi de baie, căzi de duș, chiuvete, closete cu apă, corpuri de încălzit, cazane de încălzit și boilere, colectoare solare cu apă, instalații de încălzire prin perete, instalații de climatizare cu apă, piscine); aceste daune sunt asigurate numai dacă spargerile sunt cauzate de îngheț;

3.2.5. daunele ce afectează instalațiile prin care circulă exclusiv apa provenită din precipitațiile atmosferice;

3.2.6. daunele rezultate prin ieșirea apei din piscinele amplasate altundeva decât la parter sau la subsol;

3.2.7. defundările de orice fel;

3.2.8. pierderile de apă sau alte daune indirecte;

3.2.9. daunele produse de apa freatică, viituri, inundații, curgeri de noroi, de apa rezultată din precipitații atmosferice și de acumulările cauzate de acestea;

3.2.10. daunele produse de putrezirea lemnului sau de igrasie.

3.3. **Includeri speciale:**

3.3.1. La **conductele de alimentare**, precum și la conductele instalațiilor de apă caldă și rece din interiorul sau exteriorul clădirii asigurate, pe terenul asigurat, pagubele provocate de spargerea conductelor sunt asigurate și în cazul în care spargerea a fost produsă de coroziune sau uzură. Daunele cauzate prin spargerea **conductelor de evacuare** și a țevilor de apă din canalizarea în sistem unitar din interiorul clădirilor asigurate sunt asigurate chiar dacă spargerea a fost cauzată de coroziune sau uzură.

Nu sunt asigurate daunele la acele conduite de alimentare și de evacuare ce servesc exclusiv la alimentarea clădirilor ce nu sunt asigurate prin acest contract.

3.3.2. La conduitele asigurate sunt asigurate și defectele de hidroizolație, însă nu și la instalațiile racordate și nici la armături.

4. Daune acoperite

Sunt acoperite prin asigurare următoarele daune materiale:

4.1. provocate **direct** prin producerea unui risc asigurat;

Se consideră acțiune directă a unei furtuni și acea situație în care părți ale unor clădiri, copaci, stâlpi sau obiecte similare sunt aruncate în bunurile asigurate.

4.2. provocate ca **urmare inevitabilă** a producerii unui risc asigurat;

4.3. provocate prin **dispariție (pierdere)** ca urmare a producerii unui risc asigurat.

4.4. provocate prin **stingere, demolare sau evacuare** în cazul producerii unui risc asigurat.

5. **Nu sunt acoperite** daunele provocate ca efect direct sau indirect al:

5.1. actelor de război de orice fel, cu sau fără declarație de război, inclusiv al tuturor actelor de violență ale statelor și ale tuturor organizațiilor politice și teroriste;

5.2. unor tulburări interne, războaie civile, revoluții, revolte, insurecții;

5.3. tuturor măsurilor militare sau inițiate de autorități, legate de evenimentele menționate la punctele 5.1. și 5.2.;

5.4. cutremurelor sau altor calamități naturale (atât timp cât nu sunt cuprinse conform punctului 2.7.);

5.5. energiei nucleare, izotopilor radioactivi sau radiației ionizante.

Contractantului asigurării îi revine obligația de a dovedi faptul că o daună nu este corelată, direct ori indirect, cu evenimentele enumerate în cadrul acestui punct (5.1 – 5.5) sau cu urmările acestora.

Articolul 2: Bunuri și cheltuieli acoperite

1. Bunuri asigurate

1.1. **Sunt asigurate** toate părțile clădirii din interiorul apartamentului aflat în proprietatea contractantului, precum și părțile constructive adiacente locuinței asigurate, a căror stare neafectată este o condiție importantă pentru folosirea normală a locuinței asigurate.

1.2. **Nu sunt asigurate** spațiile anexe precum pivniță, pod, șoproane din lemn și garaje.

1.3. Includere specială:

Sunt asigurate instalațiile de antenă fixate pe clădire și marchizele, dacă acestea aparțin contractantului asigurării.

2. Cheltuieli acoperite

2.1. Sunt acoperite prin asigurare cheltuielile pentru măsurile pe care contractantul asigurării, la producerea unui risc asigurat, ar fi trebuit să le considere necesare pentru evitarea producerii unei daune sau diminuarea consecințelor acesteia, chiar și pentru acele măsuri care nu și-au atins scopul.

Valoarea cumulată a cheltuielilor compensate și a despăgubirii pentru bunurile asigurate se poate ridica până la valoarea

sumei asigurate; această prevedere nu se aplică în cazul în care măsurile au fost luate la solicitarea asigurătorului.

2.2. Următoarele cheltuieli sunt cuprinse în asigurarea de prim risc, cu o sumă asigurată suplimentară în valoare de 5% din suma asigurată totală trecută în poliță:

2.2.1. **Cheltuielile de stingere a incendiilor** sunt cheltuielile de înlăturare a incendiilor, cu excepția cheltuielilor prevăzute la punctul 2.6.

2.2.2. **Cheltuielile de dezasamblare și protecție** sunt cheltuielile efectuate în scopul remedierii sau înlocuirii bunurilor asigurate și care presupun dezasamblarea, modificarea sau protejarea altor bunuri; se referă în special la cheltuieli de demontare și remontare a utilajelor sau instalațiilor, precum și de spargere, demolare sau reconstruire a unor părți de clădire.

2.2.3. **Cheltuielile de demolare și debarasare** sunt cheltuielile determinate de activități necesare desfășurate în perimetrul asigurat și care vizează bunurile asigurate, și anume demolarea unor părți afectate, precum și înlăturarea și sortarea resturilor și a deșeurilor. Acestea nu includ cheltuielile de evacuare conform punctului 2.2.4.

2.2.4. **Cheltuielile de evacuare** sunt cheltuielile pentru examinarea, transportul, tratarea și depozitarea bunurilor asigurate afectate de daună.

2.2.4.1 Pentru a fi acoperite prin asigurare, cheltuielile de evacuare trebuie să fie ocazionate:

- de un risc acoperit prin asigurare în prezentul contract, și
- de obiectele acoperite prin asigurare.

2.2.4.2. Dacă dispozițiile legale sau oficiale permit diferite posibilități de evacuare, se acoperă prin asigurare numai cheltuielile ocazionate de operațiunile cele mai avantajoase din punct de vedere al prețului.

2.2.4.3. Nu sunt acoperite prin asigurare cheltuielile de evacuare apărute datorită contaminării apei sau aerului.

2.2.4.4. Dacă în perimetrul asigurat se află atât obiecte asigurate, cât și neasigurate, se decontează numai cheltuielile de evacuare pentru obiectele asigurate.

2.2.4.5. Dacă apar cheltuieli de evacuare pentru obiecte asigurate ce fuseseră contaminate înainte de apariția evenimentului asigurat (contaminări vechi), sunt acoperite prin asigurare numai cheltuielile ce depășesc suma necesară pentru înlăturarea contaminărilor vechi, fără a se ține cont dacă și când s-ar fi folosit acea sumă dacă nu s-ar fi produs evenimentul asigurat.

2.2.4.6. **Cheltuielile de expertiză** sunt cheltuielile necesare examinărilor efectuate de către autorități sau specialiști, pe baza cărora se constată existența și modul în care acestea trebuie tratate și/sau depozitate:

- deșeuri sau substanțe chimice periculoase,
- deșeuri animaliere ce se supun dispozițiilor legislative referitoare la neutralizarea, distrugerea și valorificarea cadavrelor.

2.2.4.6.1. Deșeurile și substanțele chimice periculoase sunt cele stabilite HG 856/2002 privind evidența gestiunii deșeurilor și pentru aprobarea listei cuprinzând deșeurile, inclusiv deșeurile periculoase.

2.2.4.6.2. Prin poluare se înțelege introducerea directă sau indirectă a unui poluant care poate aduce prejudicii sănătății

umane și/sau calității mediului, dăuna bunurilor materiale ori cauza o deteriorare sau o împiedicare a utilizării mediului în scop recreativ sau în alte scopuri legitime astfel cum este stipulat pe baza OUG 195/2005 privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare.

2.2.4.7. Cheltuielile de transport sunt cheltuielile ocazionate de transportul în scopul tratării sau depozitării.

2.2.4.8. Cheltuielile de tratare sunt cheltuielile ocazionate de tratarea deșeurilor sau substanțelor chimice periculoase, a deșeurilor animaliere ce se supun dispozițiilor legislative referitoare la neutralizarea, distrugerea și valorificarea cadavrelor, conform legislației privind gestiunea și tratarea deșeurilor și substanțelor chimice periculoase.

2.2.4.8.1. Cheltuielile ocazionate de depozitarea temporară de până la cel mult șase luni sunt acoperite prin asigurare în cadrul sumei asigurate conform punctului 2.2. cu condiția ca asiguratorul să fie informat imediat în legătură cu depozitarea temporară.

2.2.4.9. Cheltuielile de depozitare sunt cheltuielile ocazionate de depozitare, inclusiv cele cu taxele oficiale aferente.

2.3. Sunt asigurate cheltuielile pentru îmbunătățirile construcțiilor ce devin necesare în urma unei daune pentru care există obligația de despăgubire și a căror necesitate este impusă în baza dispozițiilor legislative sau oficiale. Suma asigurată suplimentară este de 5% din suma asigurată totală pentru clădire. Acest tip de cheltuieli sunt acoperite până la cel mult 30% din despăgubirea în vederea reabilitării clădirii.

2.4. Cheltuielile pentru o locuință înlocuitoare, respectiv pentru pierderea veniturilor din chirii sunt acoperite în cadrul sumei totale asigurate după cum urmează:

Dacă în urma producerii unui risc asigurat o clădire asigurată este deteriorată astfel încât chiriașul respectivei locuințe are dreptul, conform legii sau contractului de închiriere, să refuze, total sau parțial, plata chiriei, asiguratorul va achita rata chiriei astfel pierdute.

Dacă locuința contractantului asigurării devine total sau parțial nelocuibilă, conform prezentelor condiții, din cauza producerii unui eveniment asigurat, asiguratorul va achita valoarea de închiriere pentru spațiile devenite nelocuibile, în măsura în care nu i se poate pretinde contractantului asigurării să se limiteze la partea din locuință rămasă locuibilă.

Ca valoare de închiriere se consideră rata chiriei practică la nivel local pentru locuințe de aceeași categorie, mărime și amplasare. Despăgubirea se limitează la dauna ce îl afectează pe contractantul asigurării, iar proporțiile acesteia trebuie dovedite.

Contravaloarea chiriei pierdute se compensează numai până la sfârșitul lunii în care locuința a redevenit locuibilă, dar cel mult pentru șase luni de la producerea evenimentului asigurat.

2.5. Exclusiv în cazul daunelor produse la conductele de apă (articolul 1, punctele 3.1.1.- 3.1.3) sunt acoperite:

2.5.1. cheltuielile de dezghețare,

2.5.2. cheltuielile de căutare – sunt cheltuielile apărute ca urmare a căutării locului unde s-a produs riscul asigurat, inclusiv pentru înlăturarea daunelor astfel provocate,

2.5.3. cheltuielile pentru desfundarea țevilor de scurgere a apei de la rețea sau a țevilor de scurgere a apei din canalizarea în sistem unitar în perimetrul asigurat.

2.6. Nu sunt acoperite:

2.6.1. cheltuielile cauzate de deteriorarea stării de sănătate în timpul îndeplinirii obligațiilor de salvare;

2.6.2. cheltuielile pentru intervențiile pompierilor și ale altor unități de intervenție, efectuate în interes public sau în urma dispozițiilor autorităților.

Articolul 3: Obligațiile contractantului asigurării înainte de producerea unei daune

1. Contractantul asigurării este obligat să întrețină ca un bun proprietar bunurile asigurate, în special conductele de apă, dar și conductele de scurgere, armăturile și instalațiile racordate, inclusiv rosturile de silicon și în special acoperișurile clădirilor asigurate.

2. În cazul în care nu se găsește nicio persoană în clădirea asigurată pe o durată mai mare de 72 de ore, se va opri alimentarea cu apă și se vor lua măsuri adecvate pentru prevenirea daunelor provocate de îngheț.

Se consideră măsuri adecvate pentru prevenirea daunelor provocate de îngheț, încălzirea suficientă a perimetrului asigurat sub supraveghere regulată sau golirea corectă a instalației de apă.

Același lucru este valabil pentru fiecare locuință în parte în care nu se găsește nicio persoană pe o durată mai mare de 72 de ore. În măsura în care este posibil, se va opri alimentarea cu apă a locuinței respective.

3. Contractantul asigurării este obligat să asigure scurgerea liberă la conductele de evacuare, iar în încăperile expuse pericolului de inundație se vor instala clapete de retenție care vor fi întreținute în mod regulat.

4. În cazul în care contractantul asigurării încalcă una dintre obligațiile de mai sus, asiguratorul este absolvit de orice obligație de despăgubire, atât timp cât acest lucru este prevăzut în Condițiile Generale de Asigurare pentru Asigurările de Proprietăți (CGAP).

Articolul 4: Obligațiile contractantului asigurării în cazul producerii unei daune

1. Obligația de minimizare a daunei

1.1. În funcție de posibilități, în cazul producerii sau iminenței producerii unei daune, contractantul asigurării

- se va îngriji să păstreze, să salveze sau să redobândească bunurile asigurate;

- va solicita și va respecta indicațiile asiguratorului în acest sens; acest lucru este valabil în special în cazul daunelor provocate de apa de la rețea. Pentru localizarea zonei în care se înregistrează pierderile prin scurgere și pentru uscarea/secarea artificială se va obține în prealabil acordul asiguratorului.

2. Obligația de declarare a daunei

Orice daună se va aduce imediat la cunoștința asiguratorului, dar cel mai târziu în termen de 48 de ore de la producere. Daunele provocate de incendiu sau explozie și daunele ce au determinat dispariția de bunuri asigurate vor fi comunicate imediat autorităților competente, dar cel mai târziu în termen de 48 de ore de la producere. În declarația către autorități se vor specifica explicit toate bunurile afectate de riscul asigurat.

3. Obligația de clarificare a daunei

3.1. Asigurătorului i se va permite, în funcție de posibilități, să efectueze orice examinare legată de cauza și proporțiile daunei și de cuantumul indemnizației de despăgubire.

3.2. Asigurătorului i se va acorda sprijin la constatarea daunei și la solicitarea acestuia i se vor pune la dispoziție documentele corespunzătoare, pe cheltuiala contractantului asigurării.

3.3. În cazul daunelor ce afectează clădiri, asigurătorului i se va prezenta, la cerere, un extras de carte funciară corespunzător situației de la data producerii daunei. Cheltuielile aferente vor fi suportate de contractantul asigurării.

3.4. Înainte de constatarea daunei nu este permisă modificarea situației rezultate în urma producerii daunei fără acordul asigurătorului, decât în cazul în care o astfel de modificare se impune în vederea minimizării daunei sau în interes public.

4. În cazul în care contractantul asigurării încalcă una dintre obligațiile de mai sus, asigurătorul este absolvit de orice obligație, atât timp cât acest lucru este prevăzut în Condițiile Generale de Asigurare pentru Asigurările de Proprietăți (CGAP).

Articolul 5: Valoarea asigurată

1. Valoarea asigurată poate fi stabilită doar la valoarea de nou.

1.1. Valoarea de nou a unei clădiri se consideră a fi valoarea cheltuielilor practicate pe plan local pentru o construcție nouă, inclusiv cheltuielile de planificare și proiectare;

1.2. Valoarea de nou a bunurilor de consum se consideră a fi valoarea cheltuielilor pentru înlocuirea acestora cu bunuri noi de același fel și de aceeași calitate.

2. În cazul bunurilor cu valoare istorică sau artistică în cazul cărora învechirea în general nu duce la o diminuare valorică, valoarea asigurată este valoarea de piață, fără a se ține cont de prevederile de la punctele 1.1. și 1.2.

Valoarea de piață a unui bun mobil este prețul de vânzare ce poate fi obținut pentru acel bun.

Valoarea de piață a unei clădiri este prețul de vânzare care poate fi obținut, fără a ține cont de valoarea terenului.

3. La determinarea valorii asigurate nu se ia în considerare valoarea afectivă personală.

Articolul 6: Despăgubirea

1. În caz de distrugere sau pierdere, pentru clădiri și bunuri de consum se despăgubește valoarea asigurată valabilă imediat înainte de producerea riscului asigurat.

2. În caz de avariere, pentru clădiri și bunuri mobile se despăgubesc costurile reparațiilor necesare în momentul producerii daunei (valoarea de nou), dar cel mult la valoarea asigurată valabilă imediat înainte de producerea riscului asigurat.

3. Dacă valoarea reală a bunului avariat era, imediat înainte de producerea riscului asigurat, mai mică de 40% din valoarea de nou, se despăgubește cel mult valoarea reală.

Valoarea reală se determină din valoarea de nou, prin deducerea unei sume corespunzătoare stării bunului respectiv, în special vechimii și uzurii.

4. Dacă bunul avariat era în stare de depreciere permanentă imediat înainte de producerea riscului asigurat, se despăgubește cel mult valoarea de piață.

Se consideră că o clădire este în stare de depreciere permanentă în special dacă este destinată demolării, sau dacă nu mai poate fi folosită în general, sau dacă nu mai poate fi folosită în scopul căruia îi era destinată.

Se consideră că bunurile de consum sunt în stare de depreciere permanentă în special dacă nu mai pot fi folosite în general sau nu mai pot fi folosite în scopul căruia îi erau destinate.

5. Se despăgubesc numai cheltuielile dovedite și care au legătură cu dauna.

6. Prevederi generale privind despăgubirea:

6.1. Dacă prin repararea unui bun crește valoarea asigurată a acestuia față de valoarea asigurată valabilă imediat înainte de producerea riscului asigurat, se va deduce din costurile reparației suma corespunzătoare diferenței de valoare.

6.2. Se va lua în considerare și valoarea resturilor; restricțiile impuse de autorități privind refacerea sau înlocuirea nu se vor lua în considerare la evaluarea resturilor.

6.3. Referitor la bunurile pierdute și recuperate ulterior se stabilesc următoarele:

6.3.1. Contractantul asigurării este obligat să reprimească aceste bunuri, dacă această solicitare este obiectiv pertinentă.

6.3.2. În cazul în care unele bunuri sunt recuperate după plata despăgubirii, contractantul asigurării va restitui indemnizația primită, mai puțin compensația pentru o eventuală diminuare a valorii. Bunurile pe care contractantul asigurării nu le mai poate lua în primire datorită stării lor, vor fi predate asigurătorului.

6.4. În cazul unor bunuri ce compun un ansamblu sau un set împreună cu alte bunuri, nu se va ține cont de o eventuală depreciere suferită de bunurile neafectate de daună din cauza deteriorării, distrugerii sau pierderii celorlalte.

7. Prevedere specială pentru daune provocate de forțele naturii:

7.1. Pentru daune provocate de avalanșe, contractantul asigurării va suporta o parte din valoarea daunei. În acest caz franșiza convenită este de 100 Euro.

7.2. Pentru daune provocate de inundații, curgeri de noroi și alunecări de teren, va suporta o parte din valoarea daunei.

7.2.1. Pentru cazul în care pentru clădirea menționată în poliță nu există obligația de a fi acoperită prin asigurarea obligatorie pentru catastrofe naturale conform Legii 260/2008:

Franșiza convenită în cazul inundațiilor și curgerilor de noroi este de 100 Euro.

7.2.2. Pentru cazul în care pentru clădirea menționată în poliță există obligația de a fi acoperită prin asigurarea obligatorie pentru catastrofe naturale conform Legii 260/2008:

Franșiza convenită în cazul inundațiilor, curgerilor de noroi și a alunecărilor de teren este cel puțin egală cu franșiza menționată în poliță; această franșiză trebuie să fie egală cu suma asigurată prin asigurarea obligatorie conform tipului de clădire stabilit prin Legea 260/2008.

Contractantul asigurării este obligat să declare corect suma asigurată prin asigurarea obligatorie pentru tipul său de clădire.

În cazul în care franșiza convenită în polița de asigurare este mai mică decât suma asigurată prin asigurarea obligatorie pentru catastrofe naturale, franșiza se va mări corespunzător. Returnarea corespunzătoare a primei nu este posibilă în acest caz.

7.3. Despăgubirea pentru marchize este limitată la 1.000 Euro. Contractantul asigurării va suporta o franșiză în valoare de 100 Euro din fiecare daună ce afectează marchizele.

7.4. Nu se plătește nicio despăgubire pentru daunele provocate de inundații produse din cauza viciilor de construcție.

8. Prevederi speciale pentru daune provocate de avarii la conductele de apă:

8.1. La remedierea unei daune provocate de spargerea unei conducte de apă (articolul 1, punctul 3.1.3.), cheltuielile pentru înlocuirea conductei (dacă înlocuirea conductei este inevitabilă) sunt limitate la cel mult 2 metri liniari, incluzând și cheltuielile pentru lucrările auxiliare necesare în acest sens. Dacă se depășesc aceste dimensiuni, cheltuielile (inclusiv cele pentru lucrări auxiliare) vor fi reduse în mod proporțional.

8.2. În cazul daunelor la instalațiile de încălzire prin pardoseală cu țevi de apă, despăgubirea se limitează la cheltuielile de reparație sau înlocuire a unei bucle de încălzire.

8.3. Dacă în cursul unei perioade de asigurare au apărut deja două daune provocate de avarii la conductele de apă, pentru următoarele daune se stabilește o franșiză de 50% din valoarea despăgubirii calculate conform condițiilor de asigurare.

9. Prevedere specială pentru daune la instalațiile de antenă:

Instalațiile de antenă de pe clădire sau de pe terenul asigurat se despăgubesc doar în cazul în care nu există o protecție care decurge dintr-o altă asigurare.

În cazul daunelor produse la instalația de antenă, despăgubirea este limitată la 1.000 Euro.

La daunele la instalațiile de antenă produse prin efectele forțelor naturii, contractantul asigurării va contribui despăgubire. Franșiza este de 100 Euro.

Articolul 7: Supraasigurare și subasigurare

1. Suma asigurată

Despăgubirea nu poate depăși suma asigurată menționată în polița de asigurare.

2. Supraasigurare

Nici una dintre părți nu poate dispune unilateral reducerea sumei asigurate și a primei.

3. Subasigurare

3.1. În cazul în care contractul de asigurare s-a încheiat pentru o sumă asigurată mai mică decât valoarea bunului (subasigurare), despăgubirea convenită conform art. 6 se reduce corespunzător raportului dintre suma prevăzută în contract și valoarea bunului conform principiului proporționalității.

Această reducere nu este valabilă în cazul asigurării de prim risc.

Articolul 8: Plata despăgubirii; refacere, înlocuire

1. Contractantul asigurării are pentru început doar următoarele drepturi:

1.1. În cazul **clădirilor**:

1.1.1. în caz de distrugere, dreptul de despăgubire la valoarea reală, însă cel mult la valoarea de piață;

1.1.2. în caz de avariere, dreptul de despăgubire a daunei la valoarea reală, însă cel mult la valoarea de piață.

1.2. În cazul **bunurilor de consum**:

1.2.1. în caz de distrugere sau pierdere, dreptul de despăgubire la valoarea reală;

1.2.2. în caz de avariere, dreptul de despăgubire a daunei la valoarea reală.

1.3. Raportul dintre quantumul daunei la valoarea reală și quantumul daunei la valoarea de nou este egal cu raportul dintre valoarea reală și valoarea de nou.

Raportul dintre quantumul daunei la valoarea de piață și quantumul daunei la valoarea de nou este egal cu raportul dintre valoarea de piață și valoarea de nou.

2. Contractantul asigurării dobândește dreptul la partea despăgubirii ce depășește nivelul indicat la punctul 1 numai în momentul și în măsura în care sunt îndeplinite următoarele condiții:

2.1. este garantat faptul că despăgubirea se folosește în întregime în vederea refacerii, respectiv a înlocuirii.

Bunurile ce erau deja fabricate, procurate sau comandate înainte de producerea evenimentului asigurat, sau se aflau în curs de fabricație, nu se consideră ca refăcute, respectiv înlocuite;

2.2. reconstrucția unei clădiri se realizează în același loc în care se afla. Dacă reconstrucția în acest loc este interzisă de către autorități, este suficientă reconstrucția într-un alt loc din România;

2.3. bunurile refăcute, respectiv înlocuite, se exploatează, respectiv se utilizează în același scop;

2.4. refacerea, respectiv înlocuirea se realizează în decurs de trei ani de la producerea evenimentului asigurat.

Articolul 9: Procedura de expertiză

Pentru procedura de expertiză, în completarea prevederilor Condițiilor Generale de Asigurare pentru Asigurările de Proprietăți (CGAP), se stabilesc următoarele:

1. Constatarea ambilor experți trebuie să cuprindă și valoarea asigurată pe care bunurile afectate de daună o aveau imediat înainte de producerea riscului asigurat, precum și valoarea resturilor.

2. La cererea uneia dintre părțile contractuale se va efectua și o constatare a valorii asigurate a bunurilor asigurate neafectate de daună.

Articolul 10: Regres

1. În măsura în care asigurătorul despăgubește contractantul asigurării sau persoana asigurată, eventualele pretenții de despăgubire ale contractantului asigurării sau ale persoanei asigurate față de terți se transferă asigurătorului.

2. Asigurătorul renunță la acest drept de regres dacă pretenția de despăgubire este formulată împotriva unui locatar, a angajaților săi casnici sau a unui membru al familiei (sau partener de viață) care locuiește în aceeași locuință.

Această renunțare la regres este valabilă doar dacă dauna nu a fost provocată din neglijență gravă și nici în mod deliberat.

II. Asigurarea de răspundere civilă

Articolul 11. Evenimentul asigurat și protecția prin asigurare

1. Evenimentul asigurat este producerea unei daune ca urmare a unui risc asigurat (conform articolul 12) din care rezultă sau pot rezulta obligații de plată a unor despăgubiri de către contractantul asigurării.

2. Acoperirea prin asigurare

2.1. În cazul producerii unui eveniment asigurat, asigurătorul preia:

2.1.1. îndeplinirea obligațiilor de despăgubire ce îi revin contractantului asigurării în urma unei vătămări corporale, a unei daune materiale sau a unei daune patrimoniale legate de o vătămare corporală sau de o daună materială asigurată, în baza dispozițiilor legale de drept privat referitoare la răspunderea civilă (numite în continuare "obligații de despăgubire");

2.1.2. cheltuielile pentru constatarea și respingerea unei obligații de despăgubire pretinse de un terț în cadrul articolului 16 alin. 3.

2.2. **Nu sunt acoperite** obligațiile de despăgubire rezultate în urma pierderii sau dispariției obiectelor.

2.3. Vătămrile corporale sunt omorul, rănirea sau afectarea sănătății unei persoane. Daunele materiale sunt deteriorarea sau distrugerea bunurilor.

Articolul 12: Limitarea obiectivă a acoperirii prin asigurare

1. Acoperirea prin asigurare se referă la obligațiile de despăgubire ce îi revin contractantului:

1.1 ca urmare a deținerii, administrării, supravegherii, aprovizionării, asigurării curățeniei, iluminării și îngrijirii proprietății, a părților componente ale apartamentului.

1.2 ca urmare a găzduirii unor terți pe proprietatea asigurată, dacă nu se pun la dispoziție mai mult de cinci paturi și dacă nu se desfășoară o activitate lucrativă.

2. Nu există acoperire prin asigurare pentru obligațiile de despăgubire provenite din clădirile sau părțile de clădiri folosite în comun cu ceilalți proprietari de locuințe.

Articolul 13: Persoanele asigurate

1. Asigurarea se extinde și asupra unor obligații de despăgubire similare ale:

1.1 administratorului clădirii

1.2 oricărei persoane ce desfășoară o activitate pentru contractantul asigurării la solicitarea acestuia, atât timp cât această activitate nu face parte din meseria sau din domeniul său.

2. Excepție fac vătămrile corporale provocate de accidente de muncă suferite de persoanele necuprinse în asigurare, ce cad sub incidența legilor asigurărilor sociale.

Articolul 14: Acoperire teritorială

1. Acoperirea prin asigurare cuprinde riscurile asigurate apărute pe teritoriul României.

2. Acoperirea prin asigurare din riscul asigurat al găzduirii unor terți se extinde și asupra daunelor suferite de aceștia și ale căror efecte se produc ulterior, dar în Europa sau într-un stat riveran al Mării Mediterane.

Articolul 15 : Acoperire în timp

1. Asigurarea se extinde asupra riscurilor asigurate care s-au produs în perioada de valabilitate a acoperirii prin asigurare (Durata contractului de asigurare în conformitate cu Condițiile Generale de Asigurare pentru Asigurările de Proprietăți (CGAP).

Riscurile asigurate produse în perioada de valabilitate a acoperirii prin asigurare, dar a căror cauză precedă momentul încheierii contractului de asigurare, sunt acoperite prin asigurare numai în cazul în care contractantul asigurării sau persoana asigurată nu avea cunoștință înainte de momentul începerii asigurării de existența acestei cauze.

2. În cazul vătămării persoanelor, în caz de dubiu, evenimentul asigurat se consideră produs din momentul în care un medic a constatat pentru prima dată deteriorarea stării de sănătate.

Articolul 16: Cuantumul sumelor acoperite prin asigurare

1. Suma asigurată forfetară este de 5.000 Euro și se aplică tuturor vătămarilor corporale, daunelor materiale și financiare produse ca urmare a unui singur eveniment asigurat.

Suma asigurată reprezintă limita superioară a indemnizației acordate de asigurător pentru un eveniment asigurat în sensul articolului 11 alin. 1, chiar și atunci când protecția prin asigurare se extinde asupra mai multor persoane obligate la plata despăgubirilor.

Pentru evenimentele asigurate survenite pe parcursul unui an de asigurare, valoarea indemnizației totale acordate de asigurător se ridică la cel mult dublul sumei asigurate stabilite.

2. Contractantul asigurării trebuie să suporte o parte din valoarea daunei pentru fiecare eveniment asigurat. Valoarea franșizei este de 100 Euro.

3. Cheltuieli de salvare și alte cheltuieli acoperite prin asigurare:

3.1. cheltuielile de salvare;

3.2. cheltuielile legate de acțiunile judiciare și extra-judiciare apărute cu ocazia constatării și respingerii unei pretenții de despăgubire a unor terți, chiar și în cazul în care pretenția de despăgubire se dovedește a fi nejustificată;

3.3. cheltuielile apărute la solicitarea asigurătorului pentru susținerea apărării în cadrul unei proceduri penale sau disciplinare.

Cheltuielile de la punctele 3.1. – 3.3. sunt incluse în suma asigurată.

4. Dacă solicitarea asigurătorului de rezolvare a unei pretenții de despăgubire prin recunoaștere, satisfacere sau acord eșuează datorită opoziției contractantului, iar asigurătorul își declară în scris poziția de a păstra la dispoziție partea sa contractuală din despăgubire și costuri în vederea satisfacerii părții vătămate, asigurătorul este absolvit de plata unor sume suplimentare privind speța principală, precum și de acoperirea cheltuielilor sau dobânzilor apărute ulterior.

Articolul 17: Excluderi de la acoperirea prin asigurare

Nu sunt cuprinse în asigurare:

1. Pretențiile de despăgubire ce depășesc cuantumul obligației legale de despăgubire.

2. Îndeplinirea prevederilor contractelor și a obligațiilor de despăgubire apărute în schimbul îndeplinirii acestor prevederi.

3. Obligațiile de plată ale persoanelor ce sunt făcute responsabile de către un terț de a fi provocat dauna în mod premeditat și încălcând legea.

Este considerată premeditare acțiunea sau lipsa de acțiune în urma căreia era previzibilă producerea unei daune și pe care persoana în cauză și-a asumat-o (de exemplu, alegerea unei modalități de lucru în scopul economisirii de timp sau bani).

4. Despăgubiri pentru daunele care sunt în legătură directă sau indirectă cu efectele energiei atomice.

5. Despăgubiri pentru daunele pe care contractantul asigurării sau persoanele asigurate conform art. 13 le provoacă prin deținerea sau utilizarea:

5.1. aeronavelor,

5.2. aparatelor de zbor,

5.3. autovehiculelor sau remorcilor care, din construcție și din modul de echipare sau de utilizare, trebuie să fie sau sunt prevăzute cu un număr de înmatriculare eliberat de autorități.

6. Daunele provocate:

6.1. contractantului asigurării,

6.2. aparținătorilor contractantului asigurării (aparținători sunt: soțul/soția, rudele pe linie ascendentă și descendentă, socrii, părinții adoptivi și părinții vitregi, frații/surorile care trăiesc în aceeași locuință). Conviețuirea extraconjugală produce aceleași efecte ca și cea conjugală.

6.3. societăților la care este acționar/asociat contractantul asigurării sau aparținătorii săi, așa cum sunt definiți la pct. 6.2, și anume în cota procentuală deținută de contractant sau aparținătorii săi la aceste societăți.

În cazul persoanelor juridice, a persoanelor incapabile sau capabile limitat să se reprezinte, reprezentanții legali ai acestora și aparținătorii acestora sunt priviți ca echivalenți cu contractantul asigurării sau aparținătorii acestuia.

7. Obligațiile de plată a despăgubirilor privind daunele la:

7.1. bunurile pe care contractantul asigurării sau persoanele asigurate conform art. 13 le-au închiriat, le-au luat în leasing, le-au arendat sau le-au luat în custodie, chiar și în cazul în care au fost luate în grijă, ca obligație suplimentară;

7.2. bunurile mobile, daune ce se produc în cursul sau în urma folosirii, transportării, prelucrării acestor bunuri, în cursul sau în urma efectuării unei alte activități asupra lor;

7.3. părțile unor bunuri imobile prelucrate în mod direct, folosite sau asupra cărora se efectuează alte lucrări.

8. Asigurarea nu acoperă despăgubirea pentru daunele ce afectează anumite bunuri prin emisia treptată de gaze, precum și prin acțiunea treptată a temperaturii gazelor, vaporilor, lichidelor, a umidității sau a depunerilor atmosferice (de ex., fum, funingine, praf, etc.).

9. Asigurarea nu acoperă daunele rezultate din modificarea informației genetice a celulelor reproductive umane sau a embrionilor, indiferent dacă modificarea are loc prin transmiterea sau prin influența indirectă a informației genetice transgene sau printr-o operație directă genetică sau reproductivă.

Nu sunt acoperite daunele corelate cu organismele modificate genetic.

10. Asigurătorul nu despăgubește daunele, pierderile, obligațiile de plată a despăgubirilor, solicitările sau cheltuielile care rezultă direct sau indirect dintr-o acțiune de violență a unor state sau împotriva unor state și organe ale acestora, din acțiuni de violență ale organizațiilor politice și teroriste, din acțiuni de violență cu ocazia adunărilor publice, demonstrațiilor sau marșurilor, precum și din acțiuni de violență cu ocazia grevelor și a interzicerii accesului în incinta locului de muncă de către angajator. Această prevedere este valabilă și pentru evenimentele și acțiunile care au legătură cu acestea, chiar și dacă servesc drept control, prevenire sau suprimare a unor astfel de activități.

Terorismul este acțiunea – cu sau fără folosirea violenței sau a amenințării cu violența – unei persoane sau a unui grup de persoane, ce acționează, pe cont propriu sau împreună cu o organizație ori o guvernare, din motive religioase, politice, ideologice și altele asemănătoare, cu scopul de a influența o guvernare și/sau a semăna teama și teroarea în rândul opiniei publice sau a unei părți a acesteia.

11. Asigurarea nu acoperă daunele produse, mijlocit sau nemijlocit, ca urmare a efectelor câmpurilor electromagnetice.

12. Asigurarea nu acoperă daunele care sunt în legătură directă sau indirectă cu azbestul sau cu materiale ce conțin azbest.

13. Asigurarea nu acoperă daunele produse în legătură cu poluarea mediului înconjurător.

Articolul 18: Obligații. Împuternicirea asigurătorului

În cazul în care contractantul asigurării încalcă una din obligațiile de mai jos, asigurătorul este scutit de orice obligație de despăgubire, atât timp cât acest lucru este prevăzut în Condițiile Generale de Asigurare pentru Asigurările de Proprietăți (CGAP).

1.1. Contractantul asigurării va lua toate măsurile necesare în vederea clarificării cauzelor, evoluției și consecințelor pagubei produse, precum și în vederea minimizării pagubei produse.

1.2. Contractantul asigurării îl va informa în scris pe asigurător imediat, dar cel mult în termen de o săptămână de la luarea la cunoștință despre producerea pagubei. Anunțul poate fi făcut și telefonic, telegrafic, prin fax sau pe cale electronică.

Contractantul asigurării:

1.2.1. va declara producerea evenimentului asigurat,

1.2.2. va înainta o cerere de despăgubire,

1.2.3. va declara primirea unei decizii penale, precum și inițierea unei proceduri penale, administrative sau disciplinare împotriva contractantului asigurării sau a asiguratului,

1.2.4. va declara toate măsurile pe care terții le întreprind în fața instanței privind obținerea de despăgubiri.

1.3. Contractantul asigurării este obligat să participe împreună cu asigurătorul la constatarea, soluționarea sau respingerea daunei.

1.3.1. Contractantul asigurării va împuternici avocatul solicitat de asigurător în vederea susținerii apărării și acordării asistenței juridice, îi va furniza toate informațiile necesare și va lăsa în seama acestuia conducerea procesului.

1.3.2. În cazul în care contractantul asigurării nu are posibilitatea de a primi la timp indicații din partea asigurătorului, contractantul asigurării va întreprinde, din proprie inițiativă, în termenul prevăzut, toate activitățile procesuale care se impun (inclusiv apelul împotriva unei decizii penale).

1.3.3. Contractantul asigurării nu este îndreptățit să recunoască, integral sau parțial, obligația de despăgubire, fără acordul prealabil al asigurătorului.

1.4. Este interzisă cedarea sau poprirea dreptului ce revine din asigurare înainte de constatarea definitivă a cauzei și a proporțiilor pagubei, fără aprobarea explicită a asigurătorului.

2. Prevederile de la pct.1, se aplică și persoanelor asigurate conform art. 13.

3. Împuternicirea asigurătorului:

Asigurătorul este îndreptățit să dea orice explicație pe care o consideră oportună, în numele contractantului asigurării, în cadrul obligației sale de acordare a indemnizației.

III. Indexare

Pentru suma asigurată, respectiv pentru baza de calcul a primei și pentru prima de asigurare din contractul de asigurare, se stabilește în mod explicit indexarea valorii conform indicelui prețului de consum comunicat lunar de Institutul Național de Statistică, după cum urmează:

1. Indice inițial: la calculul indexării, este relevant indicele inițial. Indicele inițial este cifra indicelui prețului de consum care a fost comunicată pentru a treia lună anterioară începerii asigurării (de exemplu: pentru o asigurare care începe în aprilie, indicele inițial este cifra indicelui pentru ianuarie).

Indicele inițial este menționat în poliță prin indicarea lunii respective (de exemplu: „indexarea valorii pe baza indicelui prețului de consum luna / anul”).

2. Momentul indexărilor:

În poliță este menționată scadența principală a primei – începutul fiecărui an de asigurare. Indexarea se realizează la începutul fiecărui an de asigurare.

3. Mod de calcul:

Ca „indice la scadența principală” se consideră cifra indicelui prețului de consum ce a fost comunicată pentru a treia lună anterioară începutului fiecărui an de asigurare.

Suma asigurată, respectiv baza de calcul a primei și prima se majorează sau se micșorează la începutul fiecărui an de asigurare în proporția corespunzătoare raportului dintre modificarea indicelui la începutul anului actual de asigurare și indicele la începutul anului anterior de asigurare.

La prima indexare, sumele se majorează sau se micșorează în proporția corespunzătoare raportului dintre modificarea indicelui la începutul anului actual de asigurare și indicele inițial.

Procentul de majorare sau micșorare îi este comunicat contractantului asigurării la fiecare indexare.

4. Indicele înlocuitor:

În cazul în care indicele stabilit este înlocuit cu un alt indice sau nu mai este calculat și nici publicat deloc, acesta este înlocuit de indicele care îi urmează din oficiu.